Lietas Nr. A420321214
Lietas arhīva Nr. A42-03212-14/37

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Jelgavā 2014.gada 19.novembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis Aldis Vīksne,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Finanšu ministrijas 2014.gada 11.jūnija lēmuma Nr.12-34/72 „Par /pers. A/ sūdzību par disciplinārsodu – mēnešalgas samazināšana" atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienestā (turpmāk - VID) 2013.gada 16.oktobrī saņemta /pers. B/ 2013.gada 10.oktobra sūdzība par nepamatoti pieprasīto un samaksāto nodokļu (nepareizi piedzīto maksājumu summas) atgriešanu un zaudējumu atlīdzināšanu nepamatoti piedzītu nodokļu gadījumā.

VID ar 2013.gada 19.novembra lēmumu Nr.322-p „Par disciplinārlietas ierosināšanu pret /pers. A/" ierosināja disciplinārlietu pret /pers. A/ (turpmāk - pieteicēja) par Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma 36.panta pirmajā daļā noteiktā disciplinārpārkāpuma - amata pienākumu, konkrēta rīkojuma nolaidīgu pildīšanu, iespējamo izdarīšanu.

Ar 2014.gada 17.janvāra lēmumu Nr.322-p „Par disciplinārsoda piemērošanu /pers. A/" (turpmāk – sākotnējais lēmums) VID pieteicējai piemēroja disciplinārsodu - mēnešalgas samazināšana uz 3 mēnešiem, ieturot 10 procentus no mēnešalgas.

Finanšu ministrijā (turpmāk arī ministrija) 2013.gada 18.februārī saņemta pieteicējas sūdzība par sākotnējo lēmumu.

Ar finanšu ministra 2014.gada 3.marta rīkojumu Nr.111 „Par disciplinārlietas izmeklēšanas komisijas izveidošanu" izveidota disciplinārlietas izmeklēšanas komisija

(turpmāk arī komisija) pieteicējas sūdzības izskatīšanai.

Ar ministrijas 2014.gada 11.jūnija lēmumu Nr.12-34/72 „Par /pers. A/ sūdzību par disciplinārsodu – mēnešalgas samazināšana" (turpmāk - Lēmums) sākotnējais lēmums atzīts par tiesisku, bet pieteicējas sūdzība par nepamatotu.

Lēmumā konstatēts turpmāk minētais.

[1.1] Lietā nav strīda, ka VID Nodokļu pārvaldes (turpmāk - NP) /Nosaukums/ /pers. B/ atmaksāja viņa samaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokli (turpmāk – IIN) un aprēķināto nokavējuma naudu 2013.gada 3.septembrī, pieļaujot Administratīvās apgabaltiesas 2012.gada 10.decembra sprieduma lietā Nr.A42601207 (turpmāk – Administratīvās apgabaltiesas spriedums), kas ir stājies spēkā attiecīgajā daļā, izpildes nokavējumu - 74 dienas.

Atbilstoši likuma „Par nodokļiem un nodevām" 28.panta pirmajai daļai un 29.panta otrajā daļā noteiktajos gadījumos, kad nepareizi piedzītās maksājumu summas nav atmaksātas 15 dienu laikā, atpakaļ atmaksājamās summas palielina par 0,05 procentiem, aprēķinot to no nepareizi piedzītās maksājumu summas par katru nokavēto dienu. Izpildes nokavējuma rezultātā VID samaksāja /pers. B/ nokavējuma naudu 327,45 latu (465,92 *euro*) apmērā.

[1.2] Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments (turpmāk – Augstākā tiesa) 2013.gada 6.jūnija rīcības sēdē pieņēma lēmumu lietā Nr.A42601207 (turpmāk - Augstākās tiesas lēmums), ar kuru nolēma ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar VID kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas spriedumu daļā, ar kuru /pers. B/ noteikts pienākums samaksāt budžetā pievienotās vērtības nodokļa soda naudu 1968,81 latu (2801,36 *euro*) apmērā un atteikties ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar VID kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas spriedumu pārējā daļā.

Ar VID Juridiskās un pirmstiesas strīdu izskatīšanas pārvaldes direktora vietnieces 2013.gada 7.jūnija vēstuli Nr.22.3/3259 „Par nolēmuma nosūtīšanu" minētais Augstākās tiesas lēmuma noraksts tika pārsūtīts tostarp VID NP. VID NP direktora vietniece 2013.gada 12.jūnijā ar elektroniskā pasta vēstuli, rezolūcijā norādot *„Rīcībai",* VID Juridiskās un pirmstiesas strīdu izskatīšanas pārvaldes direktora vietnieces 2013.gada 7.jūnija vēstuli Nr.22.3/3259 „Par nolēmuma nosūtīšanu" kopā ar Augstākās tiesas lēmuma norakstu pārsūtīja VID NP /Nosaukums/.

Pieteicēja 2013.gada 12.jūnijā ar elektroniskā pasta vēstuli, rezolūcijā norādot *„Ievietot lietā",* VID Juridiskās un pirmstiesas strīdu izskatīšanas pārvaldes direktora vietnieces 2013.gada 7.jūnija vēstuli Nr.22.3/3259 „Par nolēmuma nosūtīšanu" kopā ar Augstākās tiesas lēmuma norakstu pārsūtīja VID NP /Nosaukums/ vecākajai speciālistei /pers. C/. Minētās vēstules kopija tika adresēta VID NP /Nosaukums/ vecākajai speciālistei /pers. D/.

[1.3] Attiecīgās rezolūcijas par Augstākās tiesas lēmuma turpmāko virzību

pieņemšanas brīdī pieteicējas rīcībā bija /pers. B/ nodokļu maksātāja lieta, Administratīvās apgabaltiesas spriedums, Augstākās tiesas lēmums, VID Juridiskās un pirmstiesas strīdu izskatīšanas pārvaldes direktora vietnieces 2013.gada 7.jūnija vēstule Nr.22.3/3259 „Par nolēmuma nosūtīšanu", VID NP direktora vietnieces /pers. E/ 2013.gada 12.jūnija rezolūcija. Pieteicējai kā amatpersonai ar ilgstošu darba pieredzi VID, saņemot un izvērtējot minēto informāciju, vajadzēja apzināties nepieciešamību izpildīt Administratīvās apgabaltiesas spriedumu attiecīgajā daļā. Ja pieteicējai rastos šaubas par Augstākās tiesas lēmuma virzību, viņai vajadzēja sazināties ar attiecīgās pavadvēstules sagatavotāju.

Lai konstatētu, ka spriedums ir stājies likumīgā spēkā, obligāti nav nepieciešama juridiskā izglītība.

[1.4] VID NP /Nosaukums/ saņēma VID Juridiskās un pirmstiesas strīdu izskatīšanas pārvaldes direktora vietnieces 2013.gada 7.jūnija vēstuli Nr.22.3/3259 „Par nolēmuma nosūtīšanu" un Augstākās tiesas lēmuma norakstu 2013.gada 12.jūnijā. Ņemot vērā to, ka Administratīvās apgabaltiesas sprieduma, kas ir stājies spēkā attiecīgajā daļā, izpildes termiņš ir 2013.gada 21.jūnijs, secināms, ka laika posms - septiņas darba dienas, ir pietiekams, lai VID NP /Nosaukums/ amatpersonas varētu termiņā izpildīt minēto spriedumu attiecīgajā daļā.

[1.5] Komisija uzskata, ka Administratīvās apgabaltiesas sprieduma lietā neizpilde līdz 2013.gada 21.jūnijam ir tieši saistīta ar apstākli, ka pieteicēja kļūdaini novirzīja izpildei Augstākās tiesas lēmuma norakstu, proti, pieteicēja pretēji VID NP direktora vietnieces 2013.gada 12.jūnija elektroniskā pasta vēstules rezolūcijā minētajam *„Rīcībai"* 2013.gada 12.jūnijā minēto dokumentu novirzīja ievietošanai lietā, nevis izpildei, kā rezultātā Administratīvās apgabaltiesas spriedums attiecīgajā daļā netika izpildīts tam likumā paredzētajā laikā.

Komisijas ieskatā, VID Juridiskās un pirmstiesas strīdu izskatīšanas pārvaldes direktora vietnieces 2013.gada 7.jūnija vēstulē Nr.22.3/3259 „Par nolēmuma nosūtīšanu" norādītā informācija satur visas nepieciešamās ziņas, lai attiecīgā amatpersona objektīvi varētu saprast, ka Augstākās tiesas lēmuma noraksts tiek nosūtīts VID NP /Nosaukums/, lai veiktu Administratīvās apgabaltiesas sprieduma izpildi attiecīgajā daļā. VID Juridiskās un pirmstiesas strīdu izskatīšanas pārvaldes direktora vietnieces 2013.gada 7.jūnija vēstulē Nr.22.3/3259 „Par nolēmuma nosūtīšanu" norādītā informācija saturēja gan atsauci uz iespēju izsekot attiecīgās tiesvedības gaitai http://www.tiesas.lv, gan minētas vēstules sagatavotāja kontaktinformāciju.

[1.6] Pieteicēja 2013.gada 12.jūnijā, saņemot rīcībai Augstākās tiesas lēmuma norakstu, to nenovirzīja izpildei, lai /pers. B/ tiktu atmaksāts viņa samaksātais IIN un aprēķinātā nokavējuma nauda, bet gan, izdodot rezolūciju *„Ievietot lietā",* pieļāva situāciju, ka Administratīvās apgabaltiesas spriedums, kas ir stājies spēkā attiecīgajā daļā, netika izpildīts tam likumā paredzētajā termiņā, kā rezultātā valstij tika radīts zaudējums

327,45 latu (465,92 *euro*) apmērā.

Pieteicēja ar savu rīcību ir pārkāpusi Valsts civildienesta likuma 15.panta pirmās daļas 1. un 3.punktā, likuma „Par nodokļiem un nodevām" 28.panta pirmajā daļā, Ministru kabineta 2001.gada 9.janvāra instrukcijas Nr.1 „Ierēdņa uzvedības principi" 4.punktā, VID 2011.gada 29.augusta iekšējo noteikumu Nr.27 „Valsts ieņēmumu dienesta darba kārtības noteikumi" 78.punktā, VID NP /Nosaukums/ vadītāja vietnieka amata apraksta, kas apstiprināts ar VID 2012.gada 23.novembra rīkojumu Nr.11122-p, 4.1., 4.2, 4.47., 4.66., 4.89 un 4.101.apakšpunktā noteikto.

[1.7] Komisija uzskata, ka saskaņā ar Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma 5.panta pirmo, trešo un piekto daļu pieteicējas disciplinārpārkāpums ir atzīstams par izdarītu aiz rupjas neuzmanības, jo viņa apzinājās savu kā VID NP /Nosaukums/ vadītāja vietnieces pienākumu rūpīgi veikt ienākošo dokumentu izvērtēšanu, saprast to būtību un nozīmi, lai tiktu pareizi noteikta attiecīgā dokumenta turpmākā virzība struktūrvienībā. Pieteicēja kā amatpersona ar ilgstošu pieredzi VID vadošajos amatos apzinājās, ka dokumenta nepareizas virzības gadījumā ir reāla iespēja radīt zaudējumus. Neskatoties uz minēto, pieteicēja konkrētajā gadījumā pietiekami rūpīgi neizvērtēja Administratīvās apgabaltiesas sprieduma apstākļus kopsakarā ar saņemtajos dokumentos norādīto, nesazinājās ar VID Juridiskās un pirmstiesas strīdu izskatīšanas pārvaldes amatpersonu, lai noskaidrotu atbildes uz sev neskaidrajiem jautājumiem sakarā ar Augstākās tiesas lēmuma noraksta virzību. Saņemot minētā sprieduma norakstu, pieteicēja vieglprātīgi paļāvusies, ka viņa rīkojās pareizi, nenovirzot šo dokumentu izpildei, maldīgi uzskatījusi, ka šīs rīcības rezultātā neiestāsies nelabvēlīgas sekas.

[1.8] Komisija nesaskata pieteicējas rīcībā vainu mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus.

[1.9] Vērtējot soda samērīgumu, komisija uzskata, ka VID pamatoti ir konstatējis, ka, pastāvot apstāklim, ka ar pieteicējas prettiesisko rīcību ir nodarīts mantisks zaudējums valstij, secināms, ka konkrētajā gadījumā kā sods par disciplinārpārkāpumu nav piemērojams vieglākais soda mērs - rājiens.

Ņemot vērā izdarītā disciplinārpārkāpuma raksturu, ierēdņa vainas formu (rupja neuzmanība), kā arī to, ka pieteicējas rīcības rezultātā tika nodarīts zaudējums valstij, vainu mīkstinošo un pastiprinošo apstākļu neesamību, spēkā esošo disciplinārsodu neesamību, komisija uzskata, ka par Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma 36.panta pirmajā daļā noteikto pārkāpumu mēnešalgas samazināšana uz trīs mēnešiem, ieturot 10 procentus no mēnešalgas, ir samērīgs sods.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicēja to pārsūdzēja Administratīvajā rajona tiesā. Pieteikums pamatots ar sekojošiem apsvērumiem.

[2.1] Saskaņā ar VID NP /Nosaukums/ vadītājas norādījumiem pieteicēja izskata visu /Nosaukums/ ienākošo korespondenci - gan elektroniski iesūtīto, gan papīra veidā saņemto. Vadītāja turpretim pieņem lēmumus, izskata un paraksta izejošo korespondenci.

2013.gada 12.jūnijā /Nosaukums/ reģistrēti 60 ienākošie dokumenti. Tātad pieteicēja izskatīja un novizēja darbiniekiem 60 dokumentus, no kuriem viens bija Augstākās tiesas lēmuma noraksts. Bez ienākošo dokumentu izskatīšanas un vizēšanas pieteicējai ir arī citi amata pienākumi.

[2.2] /Nosaukums/ funkcijas ikdienā galvenokārt ir saistītas ar klientu, nodokļu maksātāju apkalpošanu, reģistrēšanu, pārskatu pieņemšanu, konsultāciju sniegšanu nodokļu administrēšanas jautājumos u.c.

Lēmumā netika ņemts vērā apstāklis, ka pēc audita lēmuma nepareizi piedzīto summu atmaksa /pers. B/ ir vienīgais gadījums pieteicējas praksē. 10 gadu laikā, kamēr pieteicēja strādā vadītājas vietnieces amatā, bija vēl tikai viens gadījums, kad tika veikta atmaksa pēc audita rezultātiem nepareizi piedzītām summām, bet tad nodokļu maksātājs pats bija uzrakstījis lūgumu VID veikt šo atmaksu. Pārsvarā, ja nodokļu maksātājs nepiekrīt audita lēmumā noteiktajam uzrēķinam, iemaksas netiek veiktas, līdz ar to šādu gadījumu, kad jāveic atmaksas, /Nosaukums/ nav bijis. Pieteicēja uzskata, ka tas ir vainu mīkstinošs apstāklis.

[2.3] 2013.gada 12.jūnijā, saņemot elektroniski no VID Juridiskās un pirmstiesas strīdu izskatīšanas pārvaldes Augstākās tiesas lēmuma norakstu un iepazīstoties ar to, pieteicēja no lēmuma teksta nesaprata, ka būtu jāveic, pamatojoties uz VID Nodokļu kontroles pārvaldes Audita daļas priekšnieka vietnieka v.i. 2007.gada 14.aprīļa lēmumu, audita rezultātā nepareizi piedzīto summu atmaksu /pers. B/.

Pieteicējai nav juridiskās izglītības, tāpēc viņa uzskata, ka pieļāvusi cilvēcisku kļūdu, jo, izlasot nolēmuma daļu, pieteicēja kā ierēdnis, kas ikdienā nenodarbojas ar šādiem jautājumiem, saprata, ka nolemts vienu kasācijas tiesvedību ierosināt un otru kasācijas tiesvedību atteikties ierosināt, un /Nosaukums/ šie dokumenti atsūtīti ievietošanai lietā, kas ir klientu apkalpošanas centru funkcija - nodokļu maksātāju lietu kārtošana, kas arī ir rīcība. Rezolūcijas „Rīcībai" tiek nodotas gandrīz visos gadījumos. Uz /Nosaukums/ ievietošanai lietās tiek sūtīti dažādi dokumenti gan no tiesu izpildītājiem, pašvaldībām, gan no citām VID struktūrvienībām, un rezolūcijas parasti ir „Rīcībai". Tā kā pieteicējai nav pieejamas VID kasācijas sūdzības, nebija noprotams, par ko tieši ir runa šajā rīcības sēdes lēmuma nolēmuma daļā. Bez tam VID NP, veicot iekšējo kontroli par tiesas nolēmumu izpildes termiņu ievērošanu, Iekšējās kontroles aktā Nr.8.16/1806 atzīmēja, ka: „Ņemot vērā to, ka pārsūdzību nolēmumi ir specifiski, /Nosaukums/ darbiniekiem bieži vien nav attiecīgu zināšanu juridiskās lietās, t.sk., lēmumu virzības un pārsūdzības procesos un /Nosaukums/ no JPSIP elektroniski tiek iesūtīti e-pasti ar tiesas nolēmumiem bez pievienotiem skaidrojumiem par turpmāk veicamajām darbībām."

[2.4] Lēmumā nav vērtēts neviens pieteicējas iebildums par norādītajiem amata apraksta punktiem, kurus pieteicēja it kā nebūtu izpildījusi.

[2.4.1] Punkts 4.1. - nav pamatojuma tam, ka pieteicēja nepiedalījās /Nosaukums/ darba plānošanā, organizēšanā, koordinēšanā. Veicot šos pienākumus, pieteicēja pieļāva cilvēcisku kļūdu, nevis nepiedalījās.

[2.4.2] Punkts 4.2. - Lēmumā nav minēts konkrēts gadījums, kad pieteicēja nebūtu devusi norādījumus darbiniekiem, mutiski vai rakstiski vizējot dokumentus, kad kāds dokuments būtu atstāts bez virzības.

[2.4.3] Punkts 4.47. - konkrētajā disciplinārlietā nav runa ne par pārmaksātajām, ne kļūdaini ieskaitītajām valsts nodevu un naudas sodu atmaksām, bet par audita rezultātā nepareizi piedzītām summām, un šajā gadījumā tās nav ne pārmaksātas, ne kļūdaini ieskaitītas, bet gan iemaksātas tieši pēc audita lēmumā noteiktā uzrēķina summas.

[2.4.4] Punkts 4.66. - šajā amata apraksta punktā atrunāts par lēmumu pieņemšanu no VID puses, ja summas ir pārmaksātas no nodokļu maksātāja puses (ja ir iemaksāts vairāk, kā noteikts aprēķinos) vai nodokļu parādu piedziņas rezultātā nepareizi piedzītas bezstrīda kārtībā, bet būtu nekorekti pieņemt lēmumu par atmaksu, pamatojoties uz tiesas spriedumos noteikto.

[2.4.5] Punkts 4.89 - disciplinārlietā nav minēts fakts, ka pieteicēja būtu atstājusi bez virzības kādu dokumentu, nenodrošinot tā uzglabāšanu lietā.

[2.4.6] Punkts 4.101. – pieteicēja vienmēr ir godprātīgi pildījusi savus amata pienākumus, ievērojot normatīvos aktus un izpildot dotos norādījumus.

[3] Rakstveida paskaidrojumā par pieteikumu ministrija lūdz pieteikumu noraidīt, pamatojoties uz Lēmumā konstatēto.

Motīvu daļa

[4] Tiesa, izvērtējot lietas materiālus, atzīst, ka pieteikums ir noraidāms.

[5] Tiesa konstatē, ka pieteicēja saukta pie disciplināratbildības par amata pienākumu, konkrēta rīkojuma nolaidīgu pildīšanu. Minētā pārkāpuma rezultātā valstij nodarīts arī materiālais zaudējums. Ar Lēmumu atzīts, ka pieteicēja ar savu rīcību nav ievērojusi Valsts civildienesta likuma 15.panta pirmās daļas 1. un 3.punktā noteiktos pienākumus, kā arī VID iekšējos normatīvajos aktos noteiktos pienākumus. Proti, pieteicēja saukta pie disciplināratbildības par izdarīto disciplinārpārkāpumu, kas paredzēts Disciplināratbildības likuma 36.panta pirmajā daļā - par amata pienākumu, konkrēta rīkojuma vai uzdevuma nepamatotu nepildīšanu vai novēlotu, nolaidīgu vai nekvalitatīvu pildīšanu, tajā skaitā tiesību aktiem neatbilstošu rīcību ar finanšu līdzekļiem.

Tādējādi lietā ir noskaidrojams, vai pieteicējas rīcība izpaužas kā amata pienākuma,

konkrēta rīkojuma nekvalitatīva pildīšana.

[6] Tiesa, iepazīstoties ar lietas materiāliem, secina, ka nepastāv strīds par lietā pastāvošajiem faktiskajiem apstākļiem, kas fiksēti komisijas 2014.gada 16.janvāra atzinumā *(turpmāk – atzinums, lietas 39.-45.lapa)* un ministrijas un VID lēmumos (*lietas 8.-10.lapa, 36.-.38.lapa*), proti, ka ar VID Juridiskās un pirmstiesas strīdu izskatīšanas pārvaldes direktora vietnieces 2013.gada 7.jūnija vēstuli Nr.22.3/3259 „Par nolēmuma nosūtīšanu" Augstākās tiesas lēmuma noraksts tika pārsūtīts tostarp VID NP. VID NP direktora vietniece 2013.gada 12.jūnijā ar elektroniskā pasta vēstuli, rezolūcijā norādot *„Rīcībai",* VID Juridiskās un pirmstiesas strīdu izskatīšanas pārvaldes direktora vietnieces 2013.gada 7.jūnija vēstuli Nr.22.3/3259 „Par nolēmuma nosūtīšanu" kopā ar Augstākās tiesas lēmuma norakstu pārsūtīja VID NP /Nosaukums/.

Pieteicēja 2013.gada 12.jūnijā ar elektroniskā pasta vēstuli, rezolūcijā norādot *„Ievietot lietā",* VID Juridiskās un pirmstiesas strīdu izskatīšanas pārvaldes direktora vietnieces 2013.gada 7.jūnija vēstuli Nr.22.3/3259 „Par nolēmuma nosūtīšanu" kopā ar Augstākās tiesas lēmuma norakstu pārsūtīja VID NP /Nosaukums/ vecākajai speciālistei /pers. C/. Minētās vēstules kopija tika adresēta VID NP /Nosaukums/ vecākajai speciālistei /pers. D/.

Nav arī strīda, ka pieteicējai, saņemot iepriekšminēto vēstuli *(ar rezolūciju „Rīcībai"),* vajadzēja veikt darbības, kas vērstas uz Administratīvās apgabaltiesas sprieduma izpildi attiecīgajā daļā *(atmaksāt personai viņa samaksāto nepamatoti aprēķināto IIN un nokavējuma naudu),* nevis veikt darbības minēto dokumentu novirzīšanai ievietošanai lietā, kā rezultātā valstij tika radīts zaudējums 327,45 latu (465,92 *euro*) apmērā *(Administratīvās apgabaltiesas spriedums netika izpildīts tam likumā paredzētajā termiņā).*

Minētajam piekrīt arī pieteicēja, norādot, ka tika pieļauta „cilvēciska kļūda", ņemot vērā, ka pieteicējai nav juridiskās izglītības un ikdienā viņa nenodarbojas ar šādiem jautājumiem *(sk. pieteikumu, lietas 4.lapa).*

Minētais norāda, ka lietā ir strīds par to, vai pieteicēja pamatoti saukta pie disciplināratbildības par amata pienākumu, konkrēta rīkojuma vai uzdevuma nepildīšanu, proti, vai ministrija pamatoti konstatēja, ka pieteicēja nekvalitatīvi veica amata pienākumus, kā rezultātā valstij nodarīts materiālais zaudējums.

[7] Valsts civildienesta likuma 15.panta pirmās daļas 1. un 3. punkts noteic, ka ierēdņa pamatpienākumi ir ievērot Latvijas Republikas Satversmi, Latvijai saistošas starptautisko tiesību normas, likumus un citus normatīvos aktus; apzinīgi, izrādot personisko iniciatīvu un darbojoties sabiedrības interesēs, pildīt amata pienākumus, priekšniecības likumīgos rīkojumus, atbildēt par savu darbību normatīvajos aktos

noteiktajā kārtībā un ievērot Ministru kabineta noteiktos ierēdņa uzvedības principus.

Savukārt minētā likuma 16.panta pirmā daļa noteic, ka ierēdnis, pildot amata pienākumus, ir atbildīgs par savas darbības vai bezdarbības likumību. Ja ierēdnim rodas šaubas par uzdevuma likumīgumu, viņa pienākums ir atteikties no uzdevuma pildīšanas, rakstveidā informējot amatpersonu, kas devusi uzdevumu.

Saskaņā ar likuma „Par valsts ieņēmumu dienestu" 28.panta pirmo daļu VID ierēdņu disciplināratbildības pamatu, disciplinārpārkāpumu veidus un piemērojamos disciplinārsodus, kā arī kārtību, kādā izskatāmi jautājumi par ierēdņu saukšanu pie disciplināratbildības, nosaka Disciplināratbildības likums.

Disciplināratbildības likuma 3.panta pirmā daļa noteic, ka par disciplinārpārkāpumu atzīstams ierēdņa ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīts pārkāpums (darbība vai bezdarbība), kas minēts šā likuma VI nodaļā un ir saistīts ar ierēdņa amata pienākumu pildīšanu.

No minētā likuma 36.panta pirmās daļas izriet, ka par amata pienākumu, konkrēta rīkojuma vai uzdevuma nepamatotu nepildīšanu vai novēlotu, nolaidīgu vai nekvalitatīvu pildīšanu, tajā skaitā tiesību aktiem neatbilstošu rīcību ar finanšu līdzekļiem, izsaka rājienu vai samazina mēnešalgu uz laiku no trim mēnešiem līdz vienam gadam, ieturot līdz 20 procentiem no mēnešalgas.

Tādējādi, lai pieteicējas darbībā šajā lietā būtu konstatējams disciplinārpārkāpums, ir nepieciešams konstatēt, ka pieteicēja ar nodomu vai aiz neuzmanības nekvalitatīvi būtu pildījusi savus amata pienākumus, konkrēta rīkojuma izpildi.

[8] No lietas materiāliem *(sk. Lēmumu)* izriet, ka pieteicēja saukta pie disciplināratbildības par to, ka, būdama VID NP /Nosaukums/ vadītāja vietniece, nekvalitatīvi veica savus amata pienākumus, proti, konkrēta rīkojuma izpildi.

Pieteicēja pieteikumā norāda, ka Lēmumā nav vērtēti pieteicējas iebildumi par norādītajiem amata apraksta punktiem, kurus, kā izriet no Lēmuma, pieteicēja būtu pārkāpusi *(sk. pieteikumu, lietas 5.lapa)*.

Tiesa, iepazīstoties ar Lēmumu, piekrīt pieteicējai, ka ministrija Lēmumā nav sniegusi izvērstu argumentāciju saistībā ar pieteicējas izteiktajiem iebildumiem, bet ir aprobežojusies ar konstatāciju, ka pieteicēja ir pārkāpusi VID NP /Nosaukums/ vadītāja vietnieka amata apraksta, kas apstiprināts ar VID 2012.gada 23.novembra rīkojumu Nr.11122-p, 4.1., 4.2, 4.47., 4.66., 4.89 un 4.101.apakšpunktā noteikto.

Tomēr tiesas ieskatā minētais Lēmuma argumentācijas robs nav uzskatāms par būtisku pārkāpumu. Tiesa konstatē, ka VID saistībā ar pieteicējas sūdzību ir sniedzis ministrijai rakstveida paskaidrojumu *(lietas 33.-35.lapa),* kuru, kā izriet no Lēmuma, ministrija uzskatījusi par pamatotu un pietiekamu, jo pievienojusies VID secinājumiem, norādot uz VID NP /Nosaukums/ vadītāja vietnieka amata apraksta 4.1., 4.2, 4.47., 4.66.,

4.89 un 4.101.apakšpunktā noteikto prasību pārkāpumu.

Minētajā paskaidrojumā tostarp VID sniedz izvērstu argumentāciju saistībā ar pieteicējas amata aprakstā noteikto pienākumu pārkāpumiem, proti:

1) Amata apraksta 4.1.apakšpunktā minētais pienākums – „piedalīties /Nosaukums/ darba plānošanā, organizēšanā, koordinēšanā un rezultātu novērtēšanā, nodrošinot /Nosaukums/ reglamentā noteikto uzdevumu savlaicīgu un kvalitatīvu izpildi" - nosaka VID Nodokļu NP /Nosaukums/ vadītāja vietniekam pienākumu piedalīties struktūrvienības darba organizēšanā tā, lai savlaicīgi un kvalitatīvi tiktu izpildīti arī VID 2012.gada 20.novembra reglamenta Nr.357-r „Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu pārvaldes /Nosaukums/ reglaments" (turpmāk - Reglaments) 7.4. un 7.5.apakšpunktā struktūrvienībai noteiktie uzdevumi, proti, „veikt pārmaksāto nodokļu, t.sk. kļūdaini ieskaitīto, pamatotības izvērtēšanu, atmaksu vai novirzīšanu citu nodokļu maksājumu parādu segšanai" un „veikt nodokļu maksātāju iesniegumu par pārmaksātā vai kļūdaini ieskaitītās nodevas un naudas sodu atmaksu izvērtēšanu un atmaksu".

Ņemot vērā, ka Administratīvās apgabaltiesas spriedums, kas stājies spēkā attiecīgajā daļā ar Augstākās tiesas lēmuma pieņemšanas dienu, netika izpildīts likuma „Par nodokļiem un nodevām" 28.panta pirmajā daļā noteiktajā termiņā pieteicējas nepareizas rīcības dēļ, pieņemot rezolūciju Augstākās tiesas lēmuma virzībai, VID ieskatā pieteicēja kā VID NP /Nosaukums/ vadītāja vietniece konkrētajā gadījumā ir nolaidīgi izpildījusi amata apraksta 4.1.apakšpunktā minēto pienākumu organizēt un koordinēt struktūrvienības darbu tādā veidā, lai nodrošinātu Reglamentā noteikto uzdevumu savlaicīgu un kvalitatīvu izpildi;

2) Amata apraksta 4.2.apakšpunktā minētais pienākums – „pēc /Nosaukums/ vadītāja norādījuma dot uzdevumus un norādījumus /Nosaukums/ ierēdņiem un darbiniekiem" - nosaka VID NP /Nosaukums/ vadītāja vietniekam pienākumu pēc VID NP /Nosaukums/ vadītāja norādījuma dot struktūrvienības ierēdņiem un darbiniekiem tādus uzdevumus un norādījumus, kas atbilst VID darbību reglamentējošām tiesību normām un ir vērsti uz Reglamentā noteikto struktūrvienības uzdevumu savlaicīgu un kvalitatīvu izpildi.

Lietā nepastāv strīds par to, ka pieteicēja saskaņā ar VID NP /Nosaukums/ vadītājas norādījumiem izskata visu gan elektroniski, gan papīra veidā struktūrvienībā saņemto korespondenci. Ievērojot Administratīvā procesa likuma (turpmāk - APL) 309.panta otrās daļas 1.punktā noteikto, likuma „Par nodokļiem un nodevām" 28.panta pirmajā daļā noteikto, Reglamenta 7.4. un 7.5.apakšpunktā noteikto, VID NP direktora vietnieces /pers. E/ 2013.gada 12.jūnija e-pasta vēstules rezolūcijā norādīto, pieteicējai kā VID NP /Nosaukums/ vadītāja vietniecei, saņemot Augstākās tiesas lēmumu, vajadzēja nekavējoties novirzīt izpildei Apgabaltiesas spriedumu attiecīgajā daļā.

Ņemot vērā, ka pieteicēja, saņemot Augstākās tiesas lēmumu, nekavējoties

nenovirzīja izpildei Apgabaltiesas spriedumu attiecīgajā daļā, VID ieskatā pieteicēja kā VID NP /Nosaukums/ vadītāja vietniece konkrētajā gadījumā ir nolaidīgi izpildījusi Amata apraksta 4.2.apakšpunktā noteikto pienākumu dot struktūrvienības ierēdņiem un darbiniekiem tādus uzdevumus un norādījumus, kas atbilst VID darbību reglamentējošām tiesību normām un ir vērsti uz Reglamentā noteikto uzdevumu savlaicīgu izpildi;

3) Amata apraksta 4.47.apakšpunktā minētais pienākums – „koordinēt un uzraudzīt pārmaksāto vai kļūdaini ieskaitīto valsts nodevu un naudas sodu atmaksu, pamatojoties uz izvērtēšanas rezultātiem" - nosaka VID NP /Nosaukums/ vadītāja vietniekam pienākumu struktūrvienības ietvaros koordinēt un uzraudzīt pārmaksāto vai kļūdaini ieskaitīto valsts nodevu un naudas sodu atmaksu, pamatojoties uz izvērtēšanas rezultātiem.

Ņemot vēra, ka pieteicēja, veicot VID NP /Nosaukums/ darbu koordināciju un uzraudzību saistībā ar pārmaksāto vai kļūdaini ieskaitīto valsts nodevu un naudas sodu atmaksu, nav nodrošinājusi, ka attiecīgā struktūrvienība likuma „Par nodokļiem un nodevām" 28.panta pirmajā daļā noteiktajā termiņā - līdz 2013.gada 21.jūnijam - izpildītu Apgabaltiesas spriedumu attiecīgajā daļā, VID ieskatā pieteicēja kā VID NP /Nosaukums/ vadītāja vietniece konkrētajā gadījumā ir nolaidīgi izpildījusi Amata apraksta 4.47.apakšpunktā noteikto pienākumu koordinēt un uzraudzīt pārmaksāto vai kļūdaini ieskaitīto valsts nodevu un naudas sodu atmaksu;

4) Amata apraksta 4.66.apakšpunktā minētais pienākums – „pieņemt lēmumus par pārmaksāto vai bezstrīda kārtībā valsts vai pašvaldības budžetā (pamatbudžetā vai speciālajā budžetā) nepareizi ieskaitīto (piedzīto) valsts nodokļu, nodevu un ar tiem saistīto maksājumu, kā arī valsts noteikto maksājumu summu atmaksāšanu" - nosaka VID NP /Nosaukums/ vadītāja vietniekam pienākumu struktūrvienības ietvaros pieņemt lēmumus par pārmaksāto vai nepareizi ieskaitīto (piedzīto) valsts nodokļu, nodevu un ar tiem saistīto maksājumu, kā arī valsts noteikto maksājumu summu atmaksāšanu.

Ņemot vērā, ka pieteicēja likuma „Par nodokļiem un nodevām" 28.panta pirmajā daļā noteiktajā termiņā - līdz 2013.gada 21.jūnijam - nav pieņēmusi rezolūcijas veidā iekšējo lēmumu par Apgabaltiesas sprieduma izpildi noteiktajā daļā, VID ieskatā pieteicēja kā VID NP /Nosaukums/ vadītāja vietniece konkrētajā gadījumā ir nolaidīgi izpildījusi Amata apraksta 4.66.apakšpunktā noteikto pienākumu pieņemt lēmumus par pārmaksāto, nepareizi ieskaitīto valsts nodokļu un ar tiem saistīto maksājumu summu atmaksāšanu;

5) Amata apraksta 4.89.apakšpunktā minētais pienākums – „nodrošināt /Nosaukums/ dokumentu apriti un uzglabāšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām" nosaka VID NP /Nosaukums/ vadītāja vietniekam pienākumu nodrošināt attiecīgās struktūrvienības dokumentu apriti un uzglabāšanu atbilstoši ārējo un iekšējo normatīvo aktu prasībām. Ņemot vērā, ka pieteicēja pretrunā APL 309.panta otrās daļas 1.punktā, likuma „Par nodokļiem un nodevām" 28.panta pirmajā daļā, Reglamenta 7.4. un

7.5.apakšpunktā noteiktajam, VID NP direktora vietnieces /pers. E/ 2013.gada 12.jūnija e-pasta vēstules rezolūcijā norādītajam, saņemot rīcībai Augstākās tiesas lēmumu, to nenovirzīja izpildei, bet gan izdeva rezolūciju „Ievietot lietā", VID ieskatā pieteicēja kā VID NP /Nosaukums/ vadītāja vietniece konkrētajā gadījumā īstenoja tādu dokumentu apriti struktūrvienībā, kuras rezultātā tika pārkāpta likuma „Par nodokļiem un nodevām" 28.panta pirmajā daļā noteiktā prasība, ka nodokļu administrācijas nepareizi piedzīto maksājumu summas jāatmaksā atpakaļ nodokļu maksātājam 15 dienu laikā no tās dienas, kad nodokļu administrācija vai tiesa pieņēmusi lēmumu, ka maksājums piedzīts nepareizi. Tādējādi VID ieskatā pieteicēja kā VID NP /Nosaukums/ vadītāja vietniece konkrētajā gadījumā ir nolaidīgi izpildījusi Amata apraksta 4.89.apakšpunktā noteikto pienākumu nodrošināt struktūrvienības dokumentu apriti un uzglabāšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām;

6) Amata apraksta 4.101.apakšpunktā nosauktais pienākums – „ievērot un izpildīt normatīvos aktus (t.sk. darba kārtības, ētikas kodeksa, darba aizsardzības noteikumus), Finanšu ministrijas, VID un Pārvaldes apstiprinātos dokumentus" — izriet no normatīvajos aktos noteiktā, ka specializētā civildienesta ierēdnim ir pienākums ievērot ārējos normatīvos aktus, iestādes iekšējos normatīvos aktus un Finanšu ministrijas kā institucionāli augstākas iestādes apstiprinātos dokumentus. Minētā amata pienākuma pārkāpums aprakstīts paskaidrojuma iepriekšējos punktos, kā arī sākotnējā lēmuma 1.-9.punktā.

[8.1] Attiecībā uz VID NP /Nosaukums/ vadītāja vietnieka amata apraksta 4.1., 4.2, 4.47., 4.66., 4.89 un 4.101.apakšpunktā noteiktajām prasībām pieteicēja pieteikumā norāda sekojošo:

1) Punkts 4.1. - nav pamatojuma tam, ka pieteicēja nepiedalījās /Nosaukums/ darba plānošanā, organizēšanā, koordinēšanā. Veicot šos pienākumus, pieteicēja pieļāva cilvēcisku kļūdu, nevis nepiedalījās.

2) Punkts 4.2. - Lēmumā nav minēts konkrēts gadījums, kad pieteicēja nebūtu devusi norādījumus darbiniekiem, mutiski vai rakstiski vizējot dokumentus, kad kāds dokuments būtu atstāts bez virzības.

3) Punkts 4.47. - konkrētajā disciplinārlietā nav runa ne par pārmaksātajām, ne kļūdaini ieskaitītajām valsts nodevu un naudas sodu atmaksām, bet par audita rezultātā nepareizi piedzītām summām, un šajā gadījumā tās nav ne pārmaksātas, ne kļūdaini ieskaitītas, bet gan iemaksātas tieši pēc audita lēmumā noteiktā uzrēķina summas.

4) Punkts 4.66. - šajā amata apraksta punktā atrunāts par lēmumu pieņemšanu no VID puses, ja summas ir pārmaksātas no nodokļu maksātāja puses (ja ir iemaksāts vairāk kā noteikts aprēķinos) vai nodokļu parādu piedziņas rezultātā nepareizi piedzītas bezstrīda kārtībā, bet būtu nekorekti pieņemt lēmumu par atmaksu, pamatojoties uz tiesas spriedumos noteikto.

5) Punkts 4.89 - disciplinārlietā nav minēts fakts, ka pieteicēja būtu atstājusi bez virzības kādu dokumentu, nenodrošinot tā uzglabāšanu lietā.

6) Punkts 4.101. – pieteicēja vienmēr ir godprātīgi pildījusi savus amata pienākumus, ievērojot normatīvos aktus un izpildot dotos norādījumus.

Tiesa, iepazīstoties ar VID sniegto argumentāciju, pievienojas paskaidrojumā izteiktajai argumentācijai saistībā ar konstatēto pieteicējas nekvalitatīvu amata pienākumu pildīšanu, līdz ar to nesniedz izvērstu papildu analīzi minētajiem argumentiem *(uz kā pamata balstīts Lēmumā iekļautais secinājums par pieteicējas amata aprakstā noteikto pienākumu nekvalitatīvu pildīšanu),* tomēr papildus norāda sekojošo.

Amata apraksta 4.1.apakšpunktā minēts pienākums – „piedalīties /Nosaukums/ darba plānošanā, organizēšanā, koordinēšanā un rezultātu novērtēšanā, nodrošinot /Nosaukums/ reglamentā noteikto uzdevumu savlaicīgu un kvalitatīvu izpildi".

Pieteicēja norāda, ka nav pamatojuma, ka pieteicēja nepiedalījās /Nosaukums/ darba plānošanā, organizēšanā vai koordinēšana, bet veicot šos pienākumu tika pieļauta kļūda *(lietas 5.lapa).*

Tiesa vērš pieteicējas uzmanību uz to, ka 4.1.apakšpunktā noteikts arī, ka pieteicējas pienākums bija nodrošinot /Nosaukums/ reglamentā noteikto uzdevumu savlaicīgu un kvalitatīvu izpildi, kas izskatāmajā gadījumā netika veikts.

[8.2] Pieteicēja norāda, ka saskaņā ar VID NP /Nosaukums/ vadītājas norādījumiem pieteicēja izskata visu /Nosaukums/ ienākošo korespondenci - gan elektroniski iesūtīto, gan papīra veidā saņemto. 2013.gada 12.jūnijā /Nosaukums/ reģistrēti 60 ienākošie dokumenti. Tātad pieteicēja izskatīja un novizēja darbiniekiem 60 dokumentus, no kuriem viens bija Augstākās tiesas lēmuma noraksts. Bez ienākošo dokumentu izskatīšanas un vizēšanas pieteicējai ir arī citi amata pienākumi. Pieteicēja papildus norāda, ka kļūdījusies, jo pieteicējai nav juridiskās izglītības.

Tiesa, iepazīstoties ar pieteicējas amata aprakstu *(lietas 23.-27.lapa),* piekrīt pieteicējai, ka pieteicējas darba pienākumos ir ietverts potenciāli liels darba apjoms. Tomēr tiesa kritiski vērtē iespējamību, ka visi amata aprakstā noteiktie pienākumi tika veikti ikdienā un nepārtraukti, kā arī tiesa norāda, ka pieteicējai pastāvēja tiesības vērst vadības *(tajā skaitā VID NP /Nosaukums/ vadītājas)* uzmanību uz darba apjoma nesamērīgumu vai neatbilstību pieteicējas kvalifikācijai *(juridiskās izglītības trūkums).*

Tāpat tiesa uzskata, ka pieteicēja kā amatpersona ar ilgstošu pieredzi VID vadošajos amatos apzinājās, ka dokumenta nepareizas virzības gadījumā pastāv iespēja radīt zaudējumus valstij. Attiecīgi gadījumā, ja pieteicējai nebija pilnīgas izpratnes vai pilnīgas informācijas par pareizāko un atbilstošāko rīcību izskatāmajā gadījumā, pieteicējai pastāvēja iespēja sazināties ar VID Juridiskās un pirmstiesas strīdu izskatīšanas pārvaldes amatpersonu, lai noskaidrotu atbildes uz sev neskaidrajiem jautājumiem sakarā ar Augstākās tiesas lēmuma noraksta virzību. Ņemot vērā, ka tas netika izdarīts, pieteicēja

paļāvusies, ka viņa rīkojās pareizi, nenovirzot šo dokumentu izpildei, maldīgi uzskatīja, ka šīs rīcības rezultātā neiestāsies nelabvēlīgas sekas, kas ir nepieļaujami, ņemot vērā pieteicējas ilgstošo darba pieredzi VID. [8.3] Pieteicēja norāda, ka /Nosaukums/ funkcijas ikdienā galvenokārt ir saistītas ar klientu, nodokļu maksātāju apkalpošanu, reģistrēšanu, pārskatu pieņemšanu, konsultāciju sniegšanu nodokļu administrēšanas jautājumos u.c. Lēmumā netika ņemts vērā apstāklis, ka pēc audita lēmuma nepareizi piedzīto summu atmaksa /pers. B/ ir vienīgais gadījums pieteicējas praksē 10 gadu laikā, kamēr pieteicēja strādā vadītājas vietnieces amatā.

Minētais tiesas ieskatā papildus norāda, ka pieteicējai bija nepieciešams sazināties ar VID Juridiskās un pirmstiesas strīdu izskatīšanas pārvaldes amatpersonu, lai noskaidrotu atbildes uz sev neskaidrajiem jautājumiem, ņemot vērā izskatāmā gadījuma neikdienišķumu.

Pamatojoties uz minētajiem apsvērumiem, tiesa uzskata, ka ar lietas materiāliem ir pierādīts, ka pieteicēja 2013.gada 12.jūnijā izdarīja disciplinārpārkāpumu, par ko atbildība paredzēta Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma 36.panta pirmajā daļā, tas ir, amata pienākumu, konkrēta rīkojuma nolaidīga pildīšana.

[9] Lēmums par pieteicējas disciplināru sodīšanu ir satura izvēles administratīvais akts un, apsverot tā izdošanu, iestādei jāizvērtē tā satura lietderība.

Konkrētajā lietā pieteicējai piemērots Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma 11.panta 2.punktā paredzētais disciplinārsods – mēnešalgas samazināšana, bet ne vairāk kā par 20 procentiem uz laiku no trim mēnešiem līdz vienam gadam, proti, mēnešalgas samazināšana uz 3 mēnešiem, ieturot 10 procentus no mēnešalgas. Secināms, ka piemērotais disciplinārsods ir noteikts Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma 11.panta 2.punktā noteiktā soda ietvaros.

Tiesa piekrīt ministrijas argumentācijai saistībā ar soda apmēra noteikšanu, proti, tika ņemts vērā, ka pieteicējas nekvalitatīvas amata pienākumu pildīšanas rezultātā nodarīts materiāls zaudējums, kā arī apstāklis, ka pieteicēja ilgstoši strādā VID *(kopš 1992.gada)* un darbības un tās rezultātu novērtējums ir „B*"(lietas 42.lapa)*. Līdz ar to pieteicējai piemērotais sods atzīstams par samērīgu un atbilstošu Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma 36.panta pirmajā daļā noteiktajam pārkāpumam.

Tiesa norāda, ka disciplināratbildība ir viens no juridiskās atbildības veidiem. Proti, ierēdņa kā amatpersonas disciplināratbildība nozīmē atbildību par savu rīcību valsts un sabiedrības priekšā. Savukārt soda mērķis ir panākt vainīgās personas labošanos, kā arī panākt, lai citas personas neizdarītu pārkāpumus. Proti, sodam ir ne vien sodošs, bet arī preventīvs – audzinošs mērķis.

Pastāvot šādiem lietā konstatētajiem apstākļiem, tiesa secina, ka Lēmums ir atzīstams par tiesisku, savukārt pieteicējas pieteikums ir noraidāms.

[10] Tiesa, pamatojoties uz procesuālās ekonomijas principu, neanalizē pārējos lietas materiālos ietvertos apsvērumus, jo tie nevar ietekmēt tiesas nolēmumu pēc būtības.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

Noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Finanšu ministrijas 2014.gada 11.jūnija lēmuma Nr.12-34/72 „Par /pers. A/ sūdzību par disciplinārsodu – mēnešalgas samazināšana" atcelšanu Finanšu ministrijas 2013.gada 2.oktobra lēmuma Nr.12-34/120 „Par /pers. A/ sūdzību par disciplinārsodu – mēnešalgas samazināšana" atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Jelgavas tiesu namā.

Tiesnesis A.Vīksne